

V Bruseli 27. júna 2018
(OR. en)

10582/18

RC 18

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ,
v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie

Dátum doručenia: 18. júna 2018

Komu: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2018) 482 final

Predmet: SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE,
EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A
VÝBORU REGIÓNOV Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2017

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 482 final.

Príloha: COM(2018) 482 final

V Bruseli 18. 6. 2018
COM(2018) 482 final

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2017

{SWD(2018) 349 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2017

1. Úvod

V roku 2017 si pripomínáme 60. výročie podpísania Rímskej zmluvy, ktorou sa položili základy dnešnej Európskej únie. To znamená, že aj politika hospodárskej súťaže EÚ sa zaviedla pred viac ako šesťdesiatimi rokmi. Od prvého dňa svojej existencie mala EÚ pravidlá, ktorými chránila spravodlivú, nenarušanú hospodársku súťaž.

V posledných desaťročiach politika hospodárskej súťaže významne ovplyvnila životy ľudí: európski občania nemusia vždy poznať pravidlá hospodárskej súťaže, každý deň sa však dostávajú do kontaktu s trhom. Hospodárska súťaž podnecuje podniky k tomu, aby súťažili na základe svojich výrobkov – v oblasti cien, kvality a inovácie – a aby napĺňali potreby spotrebiteľov. Tým že sú spoločnosti tlačené k lepšiemu výkonu, dáva hospodárska súťaž moc spotrebiteľom.

V priebehu desaťročí sa navyše všetky spoločnosti pôsobiace na jednotnom trhu mohli spoľahnúť na stabilný súbor pravidiel a na ich nestranné vykonávanie. Silné, konzistentné a predvídateľné presadzovanie EÚ vysiela jasné posolstvo, že každá spoločnosť má rovnaké podmienky na svoje fungovanie a rovnaké šance na úspech.

Presadzovaním hospodárskej súťaže sa zabezpečuje, aby malé podniky a jednotlivci mali spravodlivé šance vo svete globálneho obchodu a globálnych podnikov. Prostredníctvom pravidiel hospodárskej súťaže sa takisto zaručuje, aby všetky spoločnosti podnikajúce na jednotnom trhu dodržiavali rovnaké pravidlá – bez ohľadu na to, či sú veľké, alebo malé, alebo na to, odkiaľ pochádzajú.

Politika hospodárskej súťaže je aj dôležitým prvkom podpory politických priorít Komisie. V roku 2017 opatrenia v oblasti politiky hospodárskej súťaže prispievali k tomu, aby sa naplnil program Komisie v tých oblastiach, ktoré sú dôležité pre európskych občanov. Medzi odvetvia, v ktorých je prínos činností v oblasti hospodárskej politiky naďalej prínosom pre európskych spotrebiteľov, patria digitálna ekonomika, energetika, farmaceutický a agrochemický sektor, sieťové odvetvia a finančné trhy.

Komisia úzko spolupracuje s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže na tom, aby sa výhody hospodárskej súťaže rozmnožili a rozšírili do každého členského štátu v EÚ. Komisia zároveň spája svoje sily s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže na celom svete s cieľom dosiahnuť skutočne rovnaké podmienky na celom svete.

V posledných šesťdesiatich rokoch politika hospodárskej súťaže EÚ posilnila postavenie podnikov a spotrebiteľov tým, že zabezpečila, aby každá spoločnosť a každý občan pocítili výhody vyplývajúce zo spravodlivej hospodárskej súťaže.

Táto správa je nevyčerpávajúcim zhrnutím činností, ktoré Komisia v roku 2017 vykonala v oblasti politiky hospodárskej súťaže. Ďalšie informácie možno nájsť v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie a na webovom sídle GR pre hospodársku súťaž¹.

2. Posilnenie účinnosti presadzovania hospodárskej súťaže

Účinné presadzovanie hospodárskej súťaže umožňuje spotrebiteľom EÚ prístup k lepším výrobkom a k širšiemu výberu. Boj proti protisúťažným postupom sa takisto zameriava na to, aby otvorené trhy fungovali v prospech všetkých. Na naplnenie tohto cieľa je však nevyhnutné, aby každý Európan využíval rovnakú ochranu.

Komisia a vnútroštátne orgány členských štátov na ochranu hospodárskej súťaže už viac ako desať rokov úzko spolupracujú na presadzovaní antitrustových pravidiel EÚ v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ESHS)². Táto sieť prispieva k jednotnému uplatňovaniu antitrustových pravidiel EÚ všetkými orgánmi. Z hľadiska presadzovania súťažného práva by nemalo záležať na tom, kde na jednotnom trhu má podnik sídlo.

V marci 2017 Komisia navrhla nové pravidlá, ktoré orgánom členských štátov na ochranu hospodárskej súťaže umožnia účinnejšie presadzovať antitrustové pravidlá EÚ³ (tzv. ESHS+). Cieľom návrhu je ďalej posilniť právomoc orgánov členských štátov na ochranu hospodárskej súťaže a zabezpečiť, aby mali všetky nástroje, ktoré potrebujú na dosiahnutie tohto cieľa.

ESHS+: ako sa na základe navrhovanej smernice posilnia vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže v EÚ

Keď sa navrhované pravidlá prijmú, poskytnú vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže minimálny spoločný súbor nástrojov a účinné právomoci presadzovania, ktorými by sa zabezpečilo, aby:

- a) pri presadzovaní antitrustových pravidiel EÚ konali nezávisle a pracovali úplne nestranné bez toho, aby sa riadili pokynmi verejných alebo súkromných subjektov;
- b) mali potrebné finančné a ľudské zdroje na vykonávanie svojej práce;
- c) mali všetky právomoci potrebné na získanie všetkých relevantných dôkazov, ako napr. právo prehľadávať mobilné telefóny, laptopy a tablety;
- d) mali vhodné nástroje na ukládanie primeraných a odradzujúcich sankcií za porušenie antitrustových pravidiel EÚ; Návrhom sa zabezpečuje, aby sa pojmy podnik, zodpovednosť materskej spoločnosti a následníctvo uplatňovali v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ tak, aby podniky nemohli uniknúť pokutám prostredníctvom reštrukturalizácie podnikov. Vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže budú môcť okrem toho vymáhať pokuty od spoločností porušujúcich pravidlá, ktoré na území danej krajiny nemajú sídlo ani pobočku, čo je dôležitý prvok, keďže čoraz väčší počet spoločností vykonáva medzinárodnú činnosť;
- e) mali zosúladené základné podmienky programov zhovievavosti a spoločný systém zjednodušených žiadostí, prostredníctvom ktorého sa spoločnosti motivujú, aby predložili dôkazy o nezákonných

¹ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

² Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 9. júla 2014, *Desať rokov presadzovania antitrustových pravidiel podľa nariadenia č. 1/2003: Výsledky a budúce perspektívy* – COM(2014) 453, dostupné na adrese: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52014DC0453>.

³ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu, COM/2017/0142 final, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/antitrust/proposed_directive_en.pdf.

karteloch. Zvýši sa tým celková motivácia spoločností zúčastňovať sa na programoch zhovievavosti a oznamovať svoju účasť v karteli.

V návrhu Komisie sa zdôrazňuje dôležitosť základných práv spoločností a vyžaduje sa, aby orgány pri výkone svojich právomocí dodržiavali primerané záruky v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a všeobecnými zásadami práva EÚ.

Nové pravidlá sa navrhujú vo forme smernice, ktorá umožní, aby sa zohľadnila osobitná situácia jednotlivých členských štátov. Smernica sa predložila na prijatie Európskemu parlamentu a Rade v súlade s bežným legislatívnym postupom. Členské štáty musia smernicu po jej prijatí transponovať do vnútroštátneho práva.

Nový nástroj pre oznamovateľov

Väčšinu kartelov sa doteraz podarilo odhaliť prostredníctvom programu zhovievavosti Komisie, ktorý podnikom umožňuje, aby nahlásili svoju vlastnú účasť na karteli výmenou za zníženie pokuty, ktorá je im uložená. V marci 2017 Komisia spustila nový anonymný nástroj pre oznamovateľov. Nástroj poskytuje aj jednotlivcom, ktorí majú poznatky o existencii alebo fungovaní kartelu, alebo o iných druhoch porušovania antitrustových pravidiel, možnosť pomôcť ukončiť takéto praktiky⁴.

Ak sú ľudia znepokojení obchodnými praktikami, ktoré môžu byť v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, pomocou tohto nového nástroja môžu napraviť situáciu poskytnutím informácií pri zachovaní svojej anonymity. Dôverné informácie môžu byť silným nástrojom, ktorý Komisii pomôže pri odhaľovaní kartelov a ďalších protisúťažných postupov. Novým systémom sa zvyšuje pravdepodobnosť odhalenia a stíhania, a môže teda ešte viac odradiť podniky od toho, aby do kartelov vstupovali alebo v nich zotrvali alebo aby vykonávali iné druhy nezákonného protisúťažného správania. Informácie môžu rýchlejšie a účinnejšie prispieť k úspešnej realizácii vyšetrovaní Komisie v prospech spotrebiteľov a hospodárstva EÚ ako celku.

Údaje z prvých mesiacov využívania sú pozitívne a ukazujú, že oznamovatelia nový kanál využívajú. Správy prichádzajú pravidelne.

Menej dôležité otázky, menej dôležitá úloha („Small on small“) – smerom k účinnejšej politike štátnej pomoci

V súlade s prístupom Komisie venovať veľkú pozornosť veľkým veciam a klásť menší dôraz na menej podstatné veci („big on big, small on small“) je v súčasnosti podstatne väčší počet menších, bezproblémových opatrení štátnej pomoci vyňatý z predbežnej notifikácie na základe všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách výmenou za posilnené kontroly na úrovni členských štátov, väčšiu transparentnosť a lepšie hodnotenie vplyvu pomoci⁵. Komisia 17. mája rozšírila pôsobnosť všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách na prístavy a letiská a zahrnula ďalšie zjednodušenia v iných oblastiach, ako sú kultúrne projekty a viacúčelové športové arény a kompenzácie pre spoločnosti pôsobiace v najvzdialenejších

⁴ Pozri <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>.

⁵ V hodnotiacej tabuľke ukazovateľov z roku 2017 sa potvrdzuje prínos modernizácie k rýchlejšiemu vykonávaniu v praxi na základe verejnej podpory zo strany členských štátov, IP/18/263 zo 16. januára 2018, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-263_en.htm.

regiónoch EÚ⁶. Očakáva sa, že sa tým uľahčia verejné investície na podporu spoločných cieľov Komisie v oblasti zamestnanosti a rastu, klímy, inovácií a sociálnej súdržnosti.

Komisia naďalej poskytovala usmernenia orgánom členských štátov prostredníctvom takzvaných „analytických sústav“ o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejné financovanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré boli revidované vzhľadom na prijatie oznámenia Komisie o pojme štátnej pomoci v roku 2016.⁷ Zmenené všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách a analytické systavy uľahčujú a zrýchľujú realizáciu investícií do infraštruktúry s maximálnou právnou istotou pre tvorcov projektov a orgány poskytujúce pomoc.

Útvary Komisie uľahčovali dodržiavanie ustanovení o transparentnosti v rámci modernizácie štátnej pomoci (MŠP) prostredníctvom vypracovania modulu transparentného pridelovania v spolupráci s členskými štátmi, teda nového informačného nástroja na predkladanie a uverejňovanie údajov o štátnej pomoci⁸. Ku koncu októbra 2017 sa do modulu transparentného pridelovania zapojilo 24 členských štátov. Spolu 22 členských uverejnilo približne 15 000 udelení pomoci.

Komisia podporuje členské štáty aj v rámci viacstranného partnerstva, akým je napríklad pracovná skupina pre vykonávanie modernizácie štátnej pomoci. Skupina umožňuje členským štátom vymieňať si najlepšie postupy v rámci svojich systémov kontroly štátnej pomoci a pôsobí ako sieť na neformálnu diskusiu o otázkach štátnej pomoci medzi členskými štátmi a Komisiou.

3. Využitie plného potenciálu digitálneho jednotného trhu

Digitálna technológia je v súčasnosti neoddeliteľnou súčasťou života občanov EÚ doma, v práci, pri štúdiu alebo cestovaní. Každý deň používa internet 360 miliónov Európanov, pričom takmer 60 % z nich využíva prístup pomocou mobilu alebo smartfónu. Európa potrebuje skutočne spojený digitálny jednotný trh, aby maximálne využila nové príležitosti, ktoré prináša. Politika hospodárskej súťaže je neoddeliteľnou súčasťou stratégie Komisie na zlepšenie a posilnenie digitálneho jednotného trhu, čím sa vytvorí nový rast a vytvorí sa státisíce nových pracovných miest⁹.

Presadzovanie antitrustovej politiky s cieľom podporiť inovácie na online trhoch

V digitálnom sektore je nevyhnutné, aby sa úspešným spoločnostiam, ktoré dominujú na trhu, zabránilo zneužívať svoju silu na obmedzenie hospodárskej súťaže, čo by mohlo skončiť vážnym poškodením inovácie.

⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1084 zo 14. júna 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 651/2014, pokiaľ ide o pomoc na prístavnú a letiskovú infraštruktúru, stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť pri pomoci na kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva a pri pomoci na športovú a multifunkčnú rekreačnú infraštruktúru, ako aj schémy regionálnej prevádzkovej pomoci pre najvzdialenejšie regióny, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 702/2014 z hľadiska výpočtu oprávnených nákladov – dostupné na adrese: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1497952641554&uri=CELEX:32017R1084>.

⁷ Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1.

⁸ Ďalšie informácie o module transparentného pridelovania sú dostupné na adrese:

<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/chooseLanguage>.

⁹ Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_sk.

V júni 2017 Komisia zistila, že spoločnosť Google zneužívala svoje dominantné postavenie na trhu v oblasti vyhľadávačov tým, že vo svojich výsledkoch vyhľadávania zabezpečovala vyššie umiestnenie svojej vlastnej služby porovnávania cien¹⁰.

Prípado „Google Shopping“: rozšírenie možností výberu pre spotrebiteľov

Hlavným produktom spoločnosti Google je vyhľadávač Google, ktorý poskytuje výsledky vyhľadávania spotrebiteľom, ktorí za túto službu platia svojimi údajmi. V roku 2004 vstúpila spoločnosť Google na osobitný trh v oblasti poskytovania služieb porovnávania cien v Európe, a to s produktom, ktorý sa v súčasnosti nazýva „Google Shopping“. V roku 2008 spoločnosť Google zaviedla na európskych trhoch zásadnú zmenu vo svojej stratégii, keď začala pretláčať svoju službu porovnávania cien. Táto stratégia sa opierala o dominantné postavenie spoločnosti v oblasti všeobecného internetového vyhľadávania namiesto toho, aby hospodárska súťaž na trhoch porovnávania cien prebiehala na základe kvality výrobkov. Spoločnosť Google systematicky zabezpečovala prominentné umiestnenie svojej vlastnej služby porovnávania cien, čím spôsobila, že konkurenčné služby porovnávania cien mali v jej výsledkoch vyhľadávania nižšie umiestnenie. Z dôkazov vyplynulo, že aj tá najvyššie umiestnená konkurenčná služba sa v priemere objavila až na štvrtej strane výsledkov vyhľadávania Google

a ďalšie služby sa objavili dokonca až na ďalších stranách. Vlastná služba spoločnosti Google na porovnanie cien nepodliehala týmto generickým vyhľadávacím algoritmom Google, a teda ani nižšiemu umiestneniu. V dôsledku toho bola

služba spoločnosti Google na porovnanie cien vo výsledkoch vyhľadávania Google pre spotrebiteľov oveľa viditeľnejšia ako konkurenčné služby porovnávania cien.

Z dôkazov vyplýva, že spotrebiteľia oveľa častejšie klikajú na výsledky, ktoré sú viditeľnejšie, t. j. zobrazené na vyšších miestach vo výsledkoch vyhľadávania Google. V dôsledku nezákonného postupu spoločnosti Google sa internetová premávka jej služby porovnávania cien výrazne zvýšila, zatiaľ čo konkurenti dlhodobo zaznamenávali značné straty v premávke.

Komisia udelila pokutu spoločnosti Google vo výške 2,42 miliardy EUR za porušenie antitrustových pravidiel EÚ. Komisia vo svojom rozhodnutí zároveň spoločnosti Google nariadila, aby dodržiavala zásadu poskytovať rovnaké zaobchádzanie konkurenčným službám porovnávania cien, aké poskytuje svojej vlastnej službe.

Dominantné postavenie na trhu ako také nie je v zmysle antitrustových pravidiel EÚ nezákonné. Spoločnosti s takýmto dominantným postavením však nesú osobitnú zodpovednosť za to, aby nezneužívali svoju silnú trhovú pozíciu tým, že budú obmedzovať hospodársku súťaž či už na trhu, kde majú dominantné postavenie, alebo na iných trhoch, ktoré sú však prepojené. Správanie spoločnosti Google ostatným spoločnostiam zabránilo súťažiť na základe kvality výrobkov a inovovať, a preto bolo porušením antitrustových pravidiel EÚ. Čo je najdôležitejšie, európskych spotrebiteľov ukrátila o možnosť skutočne využívať slobodnú voľbu služieb a všetky výhody inovácie.

Komisia pokračuje vo vyšetrovaní možného zneužitia dominantného postavenia spoločnosťou Google v ďalších dvoch prípadoch týkajúcich sa mobilných aplikácií a služieb (Android¹¹) a reklám vo vyhľadávači Google, ktoré sa zobrazujú na iných webových sídlach (AdSense¹²).

¹⁰ Vec AT.39740 *Google search (Shopping)*, pozri IP/17/1784 z 27. júna 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1784_sk.htm.

¹¹ Vec AT.40099 *Google Android*, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40099.

¹² Vec AT.40411 *Google Search (AdSense)*, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40411.

Komisia sa zaoberala aj distribučnými dohodami spoločnosti Amazon s vydavateľmi elektronických kníh v Európe¹³. Komisia začala vyšetrovanie z dôvodu doložiek obsiahnutých v dohodách o distribúcii elektronických kníh spoločnosti Amazon, ktoré mohli byť v rozpore s antitrustovými pravidlami EÚ. V týchto doložkách, niekedy označovaných ako „doložky najvyšších výhod“, sa požadovalo, aby vydavatelia poskytli spoločnosti Amazon podobné alebo lepšie podmienky ako podmienky ponúknuté jej konkurentom a/alebo aby spoločnosť Amazon informovali o priaznivejších alebo alternatívnych podmienkach poskytnutých konkurentom spoločnosti Amazon. Komisia sa domnievala, že takéto doložky by mohli iným platformám pre elektronické knihy sťažiť vývoj inovačných služieb pre elektronické knihy a účinnú súťaž so spoločnosťou Amazon.

Spoločnosť Amazon sa snažila odpovedať na obavy Komisie tým, že ponúkla, že nebude presadzovať, zavádzať ani meniť podmienky svojich dohôd s vydavateľmi. Závazky, ktoré spoločnosť Amazon pôvodne navrhovala, boli zmenené v nadväznosti na spätnú väzbu od zainteresovaných strán. V máji Komisia dospela k záveru, že zmenená konečná verzia záväzkov ponúkla včasné, účinné a komplexné riešenie určených problémov v oblasti hospodárskej súťaže¹⁴. Uvedené záväzky pomôžu zabezpečiť inováciu a spravodlivú hospodársku súťaž na európskom trhu s elektronickými knihami, ktorý má hodnotu viac ako 1 miliardu EUR, a posilniť výber a hospodársku súťaž v prospech európskych spotrebiteľov.

Presadzovanie antitrustovej politiky na športových trhoch

Dňa 8. decembra 2017 Komisia prijala rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že pravidlá na určovanie oprávnenosti vydané Medzinárodnou korčuliarskou úniou (International Skating Union – ISU) sú v rozpore s článkom 101 ZFEÚ¹⁵. V rámci uvedených pravidiel sa zaviedli prísne sankcie pre športovcov zúčastňujúcich sa na súťažiach v rýchlostnom korčuľovaní neschválených Medzinárodnou korčuliarskou úniou, hoci takéto súťaže nepredstavovali nijaké riziko pre legitímne športové ciele, ako sú ochrana integrity a riadne vykonávanie športu alebo zdravie a bezpečnosť športovcov.

Komisia zistila, že v dôsledku pravidiel ISU na určovanie oprávnenosti športovci nemali možnosť zúčastňovať sa na korčuliarskych súťažiach, ktoré neorganizovala Medzinárodná korčuliarska únia, v dôsledku čoho mohli prísť o dodatočné zdroje príjmu počas svojich pomerne krátkych kariér rýchlokorčuliarov. Navyše, tieto pravidlá ISU sťažili nezávislým organizátorom organizáciu svojich vlastných súťaží v rýchlostnom korčuľovaní, lebo sa im nepodarilo prilákať špičkových športovcov. Tým sa obmedzil rozvoj alternatívnych a inovačných súťaží v rýchlostnom korčuľovaní na úkor fanúšikov a divákov.

Hoci Komisia dospela k záveru, že jej zásah bol za daných okolností potrebný, rozhodnutie neznamená, že sa Komisia snaží byť rozhodcom vo všetkých sporoch týkajúcich sa športu.

Odvetvový prieskum Komisie týkajúci sa elektronického obchodu

V rámci elektronického obchodu by sa mal spotrebiteľom poskytnúť širší výber tovarov a služieb, ako aj možnosť nakupovať cez hranice. Napriek čoraz väčšiemu množstvu tovarov a služieb, s ktorými sa na celom svete obchoduje cez internet, však cezhraničný online predaj v rámci EÚ rastie len pomaly. V roku 2015 Komisia začala odvetvový prieskum s cieľom

¹³ Vec AT.40153 *E-kniha MFN a súvisiace záležitosti*, rozhodnutie Komisie zo 4. mája 2017, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40153.

¹⁴ Pozri IP/17/1223 zo 4. mája 2017, dostupné na: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1223_en.htm.

¹⁵ Vec AT.40208 *Pravidlá Medzinárodnej korčuliarskej únie na určovanie oprávnenosti*, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40208.

určiť možné problémy v oblasti hospodárskej súťaže na európskych trhoch elektronického obchodu¹⁶. Počas prieskumu Komisia zozbierala dôkazy od viac ako 1 900 spoločností pôsobiacich v oblasti elektronického obchodu so spotrebiteľským tovarom a s digitálnym obsahom a analyzovala približne 8 000 distribučných a licenčných zmlúv. V máji 2017 Komisia uverejnila záverečnú správu z odvetvového prieskumu¹⁷ so zreteľom na doručené pripomienky k predbežnej správe zo septembra 2016. Zistenia už Komisii pomáhajú lepšie sa zamerať na presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ na trhoch elektronického obchodu. Odvetvový prieskum navyše stimuloval spoločnosti, aby z vlastnej iniciatívy prehodnotili obchodné praktiky.

Riešenie cenových obmedzení a postupov geografického blokovania

Vo februári 2017 Komisia spustila tri samostatné vyšetrovania s cieľom posúdiť, či niektoré praktiky online predaja bránia spotrebiteľom vo využívaní cezhraničného výberu a nákupu spotrebnej elektroniky, videohier a hotelového ubytovania za konkurenčné ceny¹⁸. Tieto tri vyšetrovania sa zameriavajú na riešenie konkrétnych otázok obmedzenia týkajúceho sa maloobchodných cien, diskriminácie na základe polohy a geografického blokovania, ktoré sú zahrnuté do vertikálnych dohôd medzi spoločnosťami. Z predbežných výsledkov odvetvového prieskumu Komisie týkajúceho sa hospodárskej súťaže v elektronickom obchode vyplýva, že využívanie týchto obmedzení je rozšírené v celej EÚ.

Okrem toho Komisia v júni 2017 začala formálne antitrustové vyšetrovanie týkajúce sa distribučných dohôd a postupov výrobcu a predajcu odevov, spoločnosti Guess¹⁹. Komisia začala aj tri samostatné antitrustové vyšetrovania na posúdenie toho, či spoločnosti Nike, Sanrio a Universal Studios obmedzujú cezhraničný a online predaj licencovaného tovaru²⁰. Komisia skúma, či licenčné a distribučné postupy týchto spoločností môžu viesť k obmedzeniu prístupu zákazníkov k širšiemu výberu a k lepším nákupom na jednotnom trhu.

Jedným z hlavných cieľov stratégie Komisie pre digitálny jednotný trh²¹ je poskytnúť spotrebiteľom a podnikom lepší prístup k tovaru a službám, napríklad zabezpečením súladu s pravidlami hospodárskej súťaže EÚ, ukončením neoprávneného geografického blokovania²² a umožnením cezhraničnej prenosnosti služieb poskytovania online obsahu.

Zabezpečenie dynamickej hospodárskej súťaže v mediálnom sektore

Odvetvie médií je životne dôležité na rozvoj informačných a komunikačných technológií, ako aj na rozvoj a ochranu kultúry, informácií, vzdelávania a demokracie. Keďže digitálny obsah je čoraz dostupnejší a distribuuje sa na rôznych platformách (digitálne terestriálne, káblové,

¹⁶ Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese:

http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiries_e_commerce.html.

¹⁷ Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu, *Záverečná správa o odvetvovom prieskume týkajúcom sa elektronického obchodu*, COM(2017) 229 final, dostupné na adrese:

http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_sk.pdf.

¹⁸ Pozri IP/17/201 z 2. februára 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-201_en.htm.

¹⁹ Vec AT.40428 *Guess*, dostupné na adrese:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40428.

²⁰ Vec AT.40432 *Licencovaný tovar – Sanrio*, AT.40433 *Licencovaný tovar – Universal Studios*, AT.40436 *Licencovaný tovar – Nike*, pozri IP/17/1646 zo 14. júna 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1646_en.htm.

²¹ Pozri <https://ec.europa.eu/digital-single-market/>.

²² Pozri nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/302 z 28. februára 2018 o riešení neodôvodneného geografického blokovania a iných foriem diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo sídla zákazníkov na vnútornom trhu, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 2006/2004 a (EÚ) 2017/2394 a smernica 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 60 I, 2.3.2018, s. 1).

satelitné, internetové, mobilné siete), firmy sa zvyčajne snažia spájať výrobu obsahu s jeho distribúciou. Pri posudzovaní fúzií v mediálnom sektore sa Komisia snaží najmä o to, aby nebol negatívne ovplyvnený prístup ku kľúčovým prvkom, či už k obsahu, k technológiám alebo k prepojeniu.

V apríli 2017 Komisia na základe nariadenia o fúziách schválila navrhované nadobudnutie spoločnosti Sky spoločnosťou Twenty-First Century Fox, diverzifikovanou globálnou mediálnou spoločnosťou so sídlom v Spojených štátoch amerických²³. Spoločnosť Sky je hlavným poskytovateľom platených televíznych služieb v Rakúsku, Nemecku, Írsku, Taliansku a v Spojenom kráľovstve, zatiaľ čo spoločnosť Twenty-First Century Fox je jedným zo šiestich najvýznamnejších filmových štúdií v Hollywoode a je prevádzkovateľom televíznych kanálov. Spoločnosti Fox a Sky pôsobia najmä na rozličných trhoch v Rakúsku, Nemecku, Írsku, Taliansku a v Spojenom kráľovstve. Komisia dospela k záveru, že transakcia nevyvoláva obavy z narušenia hospodárskej súťaže v Európe.

V máji Komisia schválila nadobudnutie *de facto* kontroly nad spoločnosťou Telecom Italia spoločnosťou Vivendi²⁴. Spoločnosti Telecom Italia (Taliansko) a Vivendi (Francúzsko) pôsobia na trhu veľkoobchodného prístupu k digitálnym terestriálnym sieťam na vysielanie televíznych kanálov prostredníctvom svojich príslušných podielov v dvoch ďalších spoločnostiach Persidera a Mediaset. Komisia zistila, že po transakcii by spoločnosť Vivendi mala motiváciu zvýšiť ceny účtované televíznym kanálom na trhu veľkoobchodného prístupu k digitálnym terestriálnym televíznym sieťam. Cieľom riešiť obavy z narušenia hospodárskej súťaže, ktoré Komisia identifikovala, sa spoločnosť Vivendi zaviazala odpredať podiel spoločnosti Telecom Italia v spoločnosti Persidera. Rozhodnutie Komisie je podmienené úplným splnením záväzkov.

Komisia má výlučnú právomoc posudzovať vplyv navrhovaných transakcií na hospodársku súťaž na jednotlivých trhoch Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), ktorých sa transakcie týkajú. V nariadení EÚ o fúziách sa však uznáva, že členské štáty môžu prijať vhodné opatrenia (vrátane zákazu navrhovaných transakcií) na ochranu iných oprávnených záujmov, ako je napríklad pluralita médií. V tejto súvislosti Ministerstvo Spojeného kráľovstva pre kultúru, médiá a šport v súčasnosti zvažuje, či prijať primerané opatrenia na ochranu plurality médií v Spojenom kráľovstve v súvislosti s navrhovaným nadobudnutím spoločnosti Sky spoločnosťou Twenty-First Century Fox.

Komisia schválila aj dve schémy pomoci na podporu vývoja a šírenia vzdelávacích a kultúrne cenných digitálnych videohier v Nemecku²⁵ a v Dánsku²⁶.

Kontrola koncentrácií a dôležitosť poskytovania správnych informácií

Pri posudzovaní navrhovanej koncentrácie musí byť Komisia schopná prijímať rozhodnutia s úplnou znalosťou presných skutočností. Na základe nariadenia EÚ o fúziách sa spoločnosti zaväzujú poskytovať v rámci vyšetrovania koncentrácie správne informácie, ktoré nie sú

²³ Vec M.8354 *Fox/Sky*, rozhodnutie Komisie zo 7. apríla 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8354.

²⁴ Vec M.8465 *Vivendi/Telecom Italia*, rozhodnutie Komisie z 30. mája 2017, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8465.

²⁵ Prípady štátnej pomoci SA.46572 – Nemecko – Opatrenie na podporu bavorských hier, rozhodnutie Komisie zo 4. septembra 2017, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.

²⁶ SA.45735 – Dánsko – Schéma na vývoj, výrobu a propagáciu kultúrnych a vzdelávacích digitálnych hier, rozhodnutie Komisie z 12. mája 2017, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3.

zavádzajúce, pretože je to nevyhnutné na to, aby Komisia včas a účinne preskúmala koncentrácie a odkúpenia. Táto povinnosť platí bez ohľadu na to, či informácie majú vplyv na konečný výsledok hodnotenia koncentrácie.

Keď spoločnosť Facebook v roku 2014 oznámila nadobudnutie spoločnosti WhatsApp²⁷, informovala Komisiu, že nebude schopná spoľahlivo spárovať účty používateľov Facebooku s účtami používateľov aplikácie WhatsApp. Neskôr však Komisia zistila, že v rozpore s vyhláseniami spoločnosti Facebook v rámci procesu preskúmania fúzie v roku 2014 existovala už v roku 2014 technická možnosť automaticky spárovať totožnosti používateľov Facebooku s totožnosťami používateľov aplikácie WhatsApp, pričom spoločnosť Facebook o tejto možnosti vedela. Po oznámení námietok Komisia v máji 2017 uložila spoločnosti Facebook pokutu vo výške 110 miliónov EUR za poskytnutie nesprávnych alebo zavádzajúcich informácií²⁸. Rozhodnutím zaslala spoločnostiam jasný signál, že musia dodržiavať všetky aspekty pravidiel EÚ o fúziách vrátane povinnosti poskytovať správne informácie.

Podpora pripojiteľnosti v celej EÚ

Internetové pripojenie a pokrytie sú predpokladom digitálneho rozvoja a inovácie. V rámci stratégie digitálneho jednotného trhu je cieľom Komisie podporovať zavádzanie širokopásmového pripojenia, najmä v oblastiach s nedostatočným pokrytím, a zabezpečiť vysokú úroveň pripojiteľnosti v EÚ. Komisia stanovila cieľ pripojenia k internetu s rýchlosťou sťahovania/vysielania 1 gigabit dát za sekundu do roku 2025 pre všetky školy, dopravné uzly a hlavných poskytovateľov verejných služieb, ako aj pre digitálne intenzívne podniky. Okrem toho by všetky európske domácnosti mali mať prístup k sieťam s rýchlosťou sťahovania najmenej 100 Mbps, ktorú možno do roku 2025 zvýšiť na 1 gigabit²⁹. Napokon, do roku 2025 by aj všetky mestské oblasti a všetky hlavné pozemné dopravné cesty mali mať súvislé pokrytie 5G.

Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách, ktoré je určené najmä pre oblasti s nedostatočným pokrytím a členským štátom umožňuje zavádzať širokopásmové siete bez oznámenia o štátnej pomoci a bez dodržiavania usmernení Komisie pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí³⁰, ponúka stabilitu a právnu istotu pre investície do širokopásmového pripojenia. Týmto pravidlami sa podporuje rýchle zavedenie širokopásmovej infraštruktúry na základe financovania z verejných zdrojov, pričom by sa súčasne malo minimalizovať riziko vytlačania súkromných investícií alebo vytvárania monopolov. Všetky členské štáty v súčasnosti už prijali a/alebo aktualizovali národné a/alebo regionálne stratégie širokopásmového pripojenia a postupne ich prispôbujú novým strategickým cieľom pre pripojiteľnosť do roku 2025. V roku 2017 Komisia schválila rozsiahle národné a regionálne programy širokopásmového pripojenia,

²⁷ Vec M.7217 *Facebook/Whatsapp*, rozhodnutie Komisie z 3. októbra 2014, dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7217.

²⁸ Vec M.8228 *Facebook/Whatsapp* (článok 14 ods. 1), pozri IP/17/1369 z 18. mája 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1369_en.htm.

²⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, *Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti* – COM(2016) 587 a pracovný dokument útvarov Komisie – SWD(2016) 300, dostupné na adrese: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-connectivity-competitive-digital-single-market-towards-european-gigabit-society>.

³⁰ Oznámenie Komisie, *Usmernenia EÚ pre uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v súvislosti s rýchlym zavádzaním širokopásmových sietí*, Ú. v. EÚ C 25, 26.1.2013, dostupné na adrese: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:sk:PDF>.

najmä pre Litvu, Chorvátsko, Rakúsko, Nemecko a Poľsko. Spotrebiteľom a podnikom plánované opatrenia prinesú rýchlejší internet. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž v roku 2017 aktívne prispelo svojimi odbornými znalosťami o práve hospodárskej súťaže, najmä o pravidlách štátnej pomoci, k novej európskej sieti poradenských stredísk pre širokopásmové pripojenie³¹ a k súboru nástrojov pre širokopásmové pripojenie na vidieku³². Obidve iniciatívy sa zameriavajú na budovanie kapacít (právnych, technických alebo finančných) a šírenie poznatkov o širokopásmovom pripojení vrátane výmeny súčasných najlepších postupov v oblasti rýchleho zavádzania širokopásmových plánov v Európe.

4. Podpora spravodlivej hospodárskej súťaže na koncentrovaných trhoch v prospech občanov a podnikov

Vysoká koncentrácia na trhu znamená, že v konkrétnom odvetví má málo spoločností vysoký podiel na trhu. Riadnym presadzovaním hospodárskej súťaže sa zabezpečí, že veľké a silné spoločnosti nebudú zneužívať svoju trhovú silu v neprospech svojich zákazníkov a zvyšku hospodárstva. Súdny dvor v septembri objasnil rámec na posúdenie zákonnosti platieb za exkluzivitu uplatňovaných dominantnými spoločnosťami. Potvrdilo sa, že takéto platby sú vo výchoďisku nezákonné a že protisúťažné účinky možno preukázať mnohými rôznymi spôsobmi³³. Z procedurálneho hľadiska Súdny dvor upozornil aj na dôležitosť vedenia záznamov o kontaktoch so spoločnosťami a s inými stranami zapojenými do vyšetrovaní v oblasti hospodárskej súťaže, čo je v plnom súlade s dôrazom, ktorý Komisia kladie na spravodlivosť a rešpektovanie práv spoločnosti na svoju obhajobu.

Presadzovanie antitrustových pravidiel vo farmaceutickom odvetví

Európski občania potrebujú prístup k inovačným, bezpečným a dostupným farmaceutickým výrobkom. Keď sú farmaceutické spoločnosti, spoločnosti na výrobu zdravotníckych pomôcok alebo iné spoločnosti súvisiace so zdravím odrádzané od nekalých praktík, občania vyhrávajú. Vyvíjajú sa nové, lepšie produkty, ceny klesajú a šetria sa prostriedky na zdravotníctvo. V EÚ má každý členský štát vlastnú politiku tvorby cien liekov a preplácania liekov, ktorá je prispôbená jeho ekonomickým potrebám a potrebám v oblasti zdravia; napriek tomu musia všetky farmaceutické spoločnosti pôsobiace na jednotnom trhu EÚ rešpektovať pravidlá hospodárskej súťaže.

V máji 2017 začala Komisia formálne vyšetrovanie spoločnosti Aspen Pharma, ktorá mala stanovovať nadmerné ceny piatich životne dôležitých liekov proti rakovine³⁴. Komisia skúma, či spoločnosť Aspen nezneužila dominantné postavenie na trhu v rozpore s antitrustovými pravidlami EÚ. Prioritou Komisie je vykonať hĺbkové vyšetrenie tejto veci. Začatím formálneho konania nie je dotknutý výsledok vyšetrovania.

Komisia sa zaoberá postupmi tvorby cien životne dôležitých liekov: prípad Aspen

Aspen je globálna farmaceutická spoločnosť so sídlom v Južnej Afrike a s niekoľkými dcérskymi spoločnosťami v EHP. Vyšetrovanie sa týka cenových praktík spoločnosti Aspen, pokiaľ ide o špecifické lieky určené na liečbu rakoviny, napr. hematologických nádorov. Lieky sa predávajú

³¹ Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/broadband-competence-offices>.

³² Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-joins-forces-help-bringing-more-broadband-rural-areas>.

³³ C-413/14 P *Intel/Komisia*, rozsudok Súdneho dvora zo 6. septembra 2017, ECLI:EU:C:2017:632.

³⁴ Vec AT.40394 *Aspen*, pozri IP/17/1323 z 15. mája 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1323_en.htm.

s rôznymi zloženiami a pod viacerými ochrannými známkami. Spoločnosť Aspen tieto lieky nadobudla po uplynutí platnosti patentovej ochrany.

Komisia vyšetroje obvinenia, podľa ktorých spoločnosť Aspen veľmi významne a neoprávnene zvýšila ceny uvedených liekov až o niekoľko stoviek percent. S cieľom presadiť tieto zvýšenia cien spoločnosť Aspen v niektorých členských štátoch pohrozila, že predmetné lieky stiahne, a v niektorých prípadoch tak aj urobila. Vyšetrovanie sa vzťahuje na celý EHP s výnimkou Talianska, keďže taliansky orgán na ochranu hospodárskej súťaže už v septembri 2016 prijal proti spoločnosti Aspen rozhodnutie o porušení.

Ide o prvé vyšetrovanie Komisie týkajúce sa neprimeraných cien vo farmaceutickom priemysle.

Komisia bola obozretná aj pri riešení pokusov spoločností vyrábajúcich pôvodné lieky o oddialenie alebo obmedzenie zavádzania generických liekov na trh. V júli 2017 Komisia zaslala oznámenie námietok farmaceutickej spoločnosti Teva³⁵. Komisia informovala spoločnosť Teva o svojom predbežnom stanovisku, že dohoda uzatvorená s jej konkurentom, spoločnosťou Cephalon, je v rozpore s antitrustovými pravidlami EÚ. V dohode sa spoločnosť Teva zaviazala, že neuvedie na trh lacnejšiu generickú verziu lieku Cephalon na liečbu porúch spánku, modafinil.

Uvádzanie generických liekov na trh a hospodárska súťaž týkajúca sa generických liekov je základným prvkom zlepšovania cenovej dostupnosti zdravotnej starostlivosti. V oznámení námietok sa uvádza, že dohoda o urovnaní vo vzťahu k patentom medzi spoločnosťou Cephalon a spoločnosťou Teva mohla oddialiť uvedenie lacnejšieho generického lieku na trh, čo viedlo k vyšším cenám modafinilu a mohlo byť značnou ujmom pre pacientov v EÚ a rozpočty na zdravotníctvo. Spoločnosti majú teraz príležitosť reagovať na obavy Komisie. Zaslanie oznámenia námietok nemá nijaký vplyv na konečný výsledok vyšetrovania.

Kľúčové koncentrácie vo farmaceutickom odvetví

V júni Komisia schválila nadobudnutie spoločnosti Actelion spoločnosťou Johnson & Johnson³⁶ pod podmienkou prijatia nápravných opatrení. Hoci sa činnosti týchto dvoch spoločností do značnej miery dopĺňali, obidve pracovali na liečbe nespavosti založenej na novom prístupe k liečbe tejto choroby. Z prieskumu trhu vykonaného Komisiou vyplynulo, že transakcia oznámená spoločnosťou Johnson & Johnson by jej dala možnosť a motiváciu racionalizovať svoje konkurenčné programy výskumu a vývoja v oblasti nespavosti buď odložením, alebo ukončením jedného z nich. S cieľom riešiť tieto obavy z narušenia hospodárskej súťaže spoločnosť Johnson & Johnson ponúkla nápravné opatrenia, ktorými by sa malo zabezpečiť, aby nemohli negatívne ovplyvniť vývoj výskumného programu týkajúceho sa nespavosti.

Kľúčové koncentrácie v agrochemickom sektore

Semená a pesticídy sú pre poľnohospodárov a v konečnom dôsledku pre spotrebiteľov nevyhnutné. Komisia zabezpečuje účinnú hospodársku súťaž v tomto sektore tak, aby mali poľnohospodári prístup k inovačným výrobkom, lepšej kvalite a konkurenčným cenám. Na tomto trhu Komisia na základe nariadenia EÚ o fúziách posúdila nedávne koncentrácie spoločností Dow a Dupont a spoločností Syngenta a ChemChina, ako aj spoločností Bayer

³⁵ Vec AT.39686 *Cephalon*, pozri IP/17/2063 zo 17. júla 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2063_en.htm.

³⁶ Vec M.84401 *J&J/Actelion*. Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8401.

a Monsanto. Obidve rozhodnutia nasledovali po hĺbkovom preskúmaní navrhovaných transakcií.

Podmienené schválenie koncentrácie spoločností Dow a DuPont a nadobudnutia spoločnosti Syngenta spoločnosťou ChemChina

V marci 2017 Komisia schválila koncentráciu medzi chemickými spoločnosťami Dow a DuPont so sídlom v USA pod podmienkou odčlenenia hlavných častí globálnej činnosti spoločnosti DuPont v oblasti pesticídov vrátane jej celosvetovej organizácie pre výskum a vývoj³⁷. Komisia mala obavy, že oznámená koncentrácia by obmedzila hospodársku súťaž v oblasti cien a výberu na viacerých trhoch s existujúcimi pesticídmi. Z podrobného vyšetrenia účinkov koncentrácie ďalej vyplynulo, že pokiaľ ide o hospodársku súťaž v niekoľkých oblastiach inovácií, v ktorých si činnosti výskumu a vývoja daných strán konkurovali, a hospodársku súťaž v inováciách pesticídov, v dôsledku koncentrácie by došlo k ich významnému zníženiu. Závazky predložené spoločnosťami Dow a DuPont v plnom rozsahu vyriešili všetky tieto obavy.

V apríli 2017 Komisia schválila nadobudnutie spoločnosti Syngenta spoločnosťou ChemChina (založenou v Číne a vo Švajčiarsku) v závislosti od podmienok³⁸. Komisia mala obavy, že by oznámená transakcia znížila hospodársku súťaž na viacerých existujúcich trhoch s pesticídmi v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru. Okrem toho mala Komisia obavy, že transakcia by mohla znížiť hospodársku súťaž týkajúcu sa regulátorov rastu rastlín. Schválenie bolo preto podmienené odčlenením významných častí podnikania spoločnosti ChemChina v oblasti pesticídov a regulátorov rastu rastlín v Európe. Vyšetrovanie Komisie sa zameralo na hospodársku súťaž týkajúcu sa existujúcich pesticídov, keďže spoločnosť ChemChina nesúťaží so spoločnosťou Syngenta v oblasti vývoja nových a inovačných pesticídov.

V auguste Komisia začala hĺbkové vyšetrovanie na účel posúdenia navrhovaného nadobudnutia spoločnosti Monsanto (USA) spoločnosťou Bayer (Nemecko) na základe nariadenia EÚ o fúziách³⁹. Zlúčený subjekt bude mať najväčšie portfólio pesticídov, ako aj najsilnejšie globálne pozície v oblasti semien a znakov, čím sa stane najväčšou integrovanou spoločnosťou v priemysle. Komisia vyjadrila predbežné obavy v súvislosti s tým, že navrhované nadobudnutie by mohlo obmedziť hospodársku súťaž na viacerých trhoch, čo by viedlo k vyšším cenám, nižšej kvalite, slabšiemu výberu a obmedzenej inovácii. Konkrétne sa v počiatočnom prieskume trhu identifikovali predbežné obavy v oblastiach pesticídov, semien a znakov, ako aj v oblasti digitálneho poľnohospodárstva. Komisia takisto preskúmala, či by sa prístup konkurentov k distribútorom a poľnohospodárom mohol sťažiť, ak by sa spoločnosti Bayer a Monsanto spojili alebo viazali svoj predaj pesticídov a semien, najmä v súvislosti s príchodom digitálneho poľnohospodárstva. Digitálne poľnohospodárstvo spočíva v zhromažďovaní údajov a informácií o poľnohospodárskych podnikoch s cieľom poskytnúť poľnohospodárom poradenstvo alebo súhrnné údaje na základe ich potrieb. Spoločnosť Bayer aj spoločnosť Monsanto investujú do tejto vznikajúcej technológie. Vzhľadom na celosvetový rozsah činností spoločnosti Bayer a spoločnosti Monsanto Komisia úzko spolupracovala s inými orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, najmä s Ministerstvom spravodlivosti Spojených štátov amerických a s antitrustovými orgánmi Austrálie, Brazílie, Kanady a Južnej Afriky.

³⁷ Vec M.7932 *Dow/DuPont*, rozhodnutie Komisie z 27. marca 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7932.

³⁸ Vec M.7962 *ChemChina/Syngenta*, rozhodnutie Komisie z 5. apríla 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7962.

³⁹ Vec M.8084 *Bayer/Monsanto*, pozri IP/17/2762 z 22. augusta 2017, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2762_en.htm. Konečné rozhodnutie bolo prijaté 21. marca 2018, dostupné na adrese: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-2282_en.htm.

Zabezpečenie konkurenčných cien vstupov pre európske priemyselné odvetvia

V apríli 2017 Komisia zakázala navrhované prevzatie spoločnosti Cemex Croatia spoločnosťami HeidelbergCement a Schwenk podľa nariadenia EÚ o fúziách⁴⁰. Komisia mala vážne obavy, že v dôsledku prevzatia by sa výrazne obmedzila hospodárska súťaž na chorvátskych trhoch so šedým cementom a zvýšili by sa ceny.

Prevzatím by sa odstránila hospodárska súťaž medzi spoločnosťami, ktoré vyrovnané súťažili o zákazníkov nakupujúcich cement v Chorvátsku, čo by mohlo viesť k dominantnému postaveniu na trhu. Trhové podiely strán by celkovo dosiahli približne 45 – 50 %, v niektorých častiach krajiny až viac ako 70 %. Po hĺbkovom vyšetrení Komisia dospela k záveru, že navrhované nápravné opatrenie nestačí na nahradenie hospodárskej súťaže, ktorá by v dôsledku koncentrácie prestala existovať.

Cement je dôležitým vstupom v odvetví stavebníctva, ktoré Chorvátsku prináša mnoho pracovných miest a ktoré v posledných rokoch čelilo problémom. Komisia podnikla kroky na ochranu zákazníkov a na predchádzanie negatívnym účinkom vyšších cien vstupov v tomto dôležitom odvetví.

5. Zvýšenie rastu prostredníctvom ochrany hospodárskej súťaže v sieťových odvetviach

Komisia v sektore energetiky naďalej pracuje na dosiahnutí európskej energetickej únie, v ktorej bude môcť voľne a bezpečne plynúť čistá energia. Spoľahlivé dodávky energie pre podniky a spotrebiteľov za rozumné ceny a s minimálnym vplyvom na životné prostredie sú pre európske hospodárstvo veľmi dôležité.

Opatrenia štátnej pomoci na zaistenie bezpečnosti dodávok energie pre európskych občanov a podniky

Sektorové zisťovanie Komisie v oblasti kapacitných mechanizmov z roku 2016⁴¹ tvorilo základ úzkej spolupráce medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ na zabezpečenie toho, aby boli kapacitné mechanizmy dobre navrhnuté a vhodné na svoj účel. Komisia začala v roku 2017 na základe zistení správy s opatreniami na presadzovanie práva a prijala konečné rozhodnutie o kapacitnom mechanizme vo Francúzsku⁴². Ďalej schválila prvý spoločný kapacitný mechanizmus pre Írsko a Severné Írsko⁴³. Tento kapacitný mechanizmus je otvorený všetkým možným druhom poskytovateľov kapacity vrátane reakcie na strane dopytu na celoostrovnom trhu. Komisia navyše v úzkej spolupráci s príslušnými

⁴⁰ Vec M.7878 *HeidelbergCement/Schwenk/Cemex Hungary/Cemex Croatia*, rozhodnutie Komisie z 5. apríla 2017, dostupné na adrese:

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7878.

⁴¹ Komisia zverejnila 16. novembra 2016 záverečnú správu o svojom sektorovom zisťovaní v oblasti kapacitných mechanizmov, pozri IP/2016/4021 zo 16. novembra 2016 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-4021_sk.htm.

⁴² Vec SA.40454 Tender na ďalšiu kapacitu v Bretónsku, pozri IP/17/1325 z 15. mája 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1325_en.htm.

⁴³ Vec SA.44464 *Írsky kapacitný mechanizmus: voliteľná schéma spoľahlivosti*, rozhodnutie Komisie z 24. novembra 2017, dostupné na adrese

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44464, a vec SA.44465

Kapacitný mechanizmus Severného Írska: voliteľná schéma spoľahlivosti, rozhodnutie Komisie z 24.

novembra 2017, dostupné na adrese

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44465. Ďalšie informácie sa uvádzajú v tlačovej správe IP/17/4944 z 24. novembra 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4944_en.htm.

vnútroštátnymi orgánmi naďalej zabezpečovala, aby šesť ďalších kapacitných mechanizmov⁴⁴ v Belgicku, vo Francúzsku, v Nemecku, Grécku, Taliansku a Poľsku, ktoré sa týkali viac ako polovice populácie EÚ, bolo dobre navrhnutých a spĺňali prísne kritériá pravidiel EÚ o štátnej pomoci, najmä usmernení Komisie z roku 2014

o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky⁴⁵. Najmä udeľovanie pomoci sa vykonáva cez verejné výberové konania otvorené všetkým technológiám, ktoré sú schopné poskytovať želané služby, vrátane reakcie na strane dopytu. Tieto činnosti presadzovania dopĺňajú stratégiu energetickej únie Komisie⁴⁶ na zabezpečenie bezpečnej, udržateľnej a konkurencieschopnej energie v Európe.

Presadzovanie otvoreného a integrovaného trhu s plynom

Komisia v roku 2017 pokračovala vo vyšetrovaní obchodných postupov spoločnosti Gazprom v strednej a vo východnej Európe⁴⁷. Podľa predbežného posúdenia Komisie porušovala spoločnosť Gazprom antitrustové pravidlá EÚ vykonávaním celkovej stratégie na rozdelenie trhov s plynom v strednej a vo východnej Európe.

Spoločnosť Gazprom ponúkla záväzky na vyriešenie obáv Komisie týkajúcich sa hospodárskej súťaže. Komisia zistila, že záväzky, ktoré ponúkla spoločnosť Gazprom, pokrývali jej obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže a rozhodla sa podrobiť ich testu trhu. Komisia vyzvala v marci 2017 všetky zainteresované strany, aby poskytli svoje názory na záväzky, ktoré ponúkla spoločnosť Gazprom, na čo dostala veľa pripomienok a odpovedí⁴⁸. So zreteľom na pripomienky prijaté v teste trhu môže Komisia požiadať o úpravu záväzkov, a potom prijať rozhodnutie, na základe ktorého sa záväzky stanú právne záväzné pre spoločnosť Gazprom. Ak spoločnosť tieto záväzky poruší, Komisia môže uložiť pokutu až do výšky 10 % celosvetového obratu spoločnosti, a to bez preukázaného porušenia antitrustových pravidiel EÚ.

Komisia pokračovala aj vo svojom vyšetrovaní možného uzavretia trhov s plynom v Bulharsku bulharskou spoločnosťou Bulgarian Energy Holding (ďalej len „BEH“)⁴⁹.

Hospodárska súťaž za rovnakých podmienok na európskych trhoch s energiou

Pravidlá štátnej pomoci zohrávajú veľmi dôležitú úlohu aj pri plnení ambiciózných cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy za čo najnižšie náklady pre daňovníkov a bez nenáležitých narušení hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. Konkrétne sa v usmernení Komisie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky⁵⁰ požadujú súťažné aukcie na podporu obnoviteľných zdrojov energie od roku 2017. Aukcie majú byť založené na jasných,

⁴⁴ Pozri IP/18/682 zo 7. februára 2018, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-682_en.htm.

⁴⁵ Pozri IP/14/400 z 9. apríla 2014, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-400_en.htm.

⁴⁶ Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_sk.

⁴⁷ Vec AT.39816 *Dodávky plynu na hornom trhu v strednej a vo východnej Európe*, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39816.

⁴⁸ Pozri IP/17/555 z 13. marca 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-555_sk.htm.

⁴⁹ Vec AT.39849 *Plyn spoločnosti BEH*, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39849.

⁵⁰ Oznámenie Komisie – *Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na roky 2014 – 2020*, Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1, dostupné na adrese [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52014XC0628(01)).

transparentných a nediskriminačných kritériách. Touto požiadavkou sa zabezpečuje, aby bolo obmedzené využívanie verejných prostriedkov a aby nedochádzalo k nadmernej kompenzácii.

Komisia napríklad v júli na základe pravidiel štátnej pomoci EÚ schválila nový maďarský systém podpory pre elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov⁵¹. V rámci tohto systému sú oprávnené viaceré technológie a veľkosti elektrární. Zariadenia s kapacitou väčšou ako 1 megawatt a veterné zariadenia sa budú vyberať v technologicky neutrálnom súťažnom ponukovom konaní.

Komisia v septembri na základe pravidiel štátnej pomoci EÚ schválila štyri systémy podpory výroby elektrickej energie z vetra a slnka na pevnine na budovách a na zemi vo Francúzsku⁵². Tieto systémy umožnia Francúzsku vyrobiť vyše sedem ďalších gigawattov energie z obnoviteľných zdrojov, čo mu pomôže dosiahnuť jeho cieľ na rok 2020 vyrábať 23 % spotreby energie z obnoviteľných zdrojov. Komisia takisto v novembri rozhodla, že španielsky systém pre elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov je v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ⁵³. V rámci systému sa podporuje výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, vysokoúčinná kombinovaná výroba tepla a elektriny a odpad a podporuje sa prechod Španielska na nízkouhlíkové, environmentálne udržateľné dodávky energie.

K všetkým týmto systémom je priložený podrobný plán hodnotenia na posúdenie ich vplyvu. Konečné výsledky hodnotení budú predložené Komisii.

Spoločnosť energetická únia si vyžaduje silných a inovačných poskytovateľov technológií, ktorí budú schopní súťažiť za rovnakých podmienok. Predmetnou vecou je reštrukturalizácia francúzskeho dodávateľa jadrovej energie Areva⁵⁴. V januári 2018 si spoločnosť Areva zmenila meno na Oreno.

Reštrukturalizácia spoločnosti Areva

Francúzsko v roku 2016 oznámilo Komisii plán reštrukturalizácie na obnovenie konkurencieschopnosti spoločnosti Areva a zlepšenie jej finančnej situácie. Plán zahŕňal štátnu pomoc vo forme kapitálovej injekcie z verejných zdrojov vo výške viac ako 4 miliardy EUR.

Spoločnosti vo finančných ťažkostiach môžu štátnu pomoc dostať len na účel obnovy svojej dlhodobej životaschopnosti. Pomoc poskytnutá spoločnostiam v ťažkostiach má veľmi rušivý účinok, lebo umelo udržiava na trhu spoločnosť, ktorá by inak z neho odišla. Preto sa môže poskytnúť len za veľmi prísnych podmienok.

Komisia analyzovala, či plánované injekcie verejného kapitálu do spoločnosti neposkytnú spoločnosti Areva nenáležité výhodu oproti jej konkurentom, keď jej poskytnú prístup k financiám za podmienok, ktoré na trhu nie sú dostupné. Komisia prijala v januári 2017 dve rozhodnutia: jedno o schválení pomoci na záchranu (vo veci SA.46077) a druhé o schválení pomoci na reštrukturalizáciu (vec

⁵¹ SA.44076 *Systém podpory obnoviteľných zdrojov energie – METÁR*, rozhodnutie Komisie z 11. júla 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44076.

⁵² Veci SA.46552, SA.47753, SA.48066 a SA.48238, pozri IP/17/3581 z 29. septembra 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3581_en.htm.

⁵³ Vec SA.40348 *Podpora výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, kombinovaná výroba a odpad*, rozhodnutie Komisie z 10. novembra 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_40348.

⁵⁴ Vec SA.44727 *Pomoc na reštrukturalizáciu pre spoločnosť Areva*, rozhodnutie Komisie z 10. januára 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_44727, a vec M.7764 *EDF/obchod s reaktormi spoločnosti Areva*, rozhodnutie Komisie z 29. mája 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7764.

SA.44727) pre skupinu Areva. Komisia konštatovala, že francúzske plány sú v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ a umožňujú spoločnosti nadobudnúť životaschopnosť bez nenáležitého narušenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. Francúzske orgány budú Komisii predkladať pravidelné monitorovacie správy na zabezpečenie toho, aby sa plán reštrukturalizácie vykonával celý a v súlade s rozhodnutím Komisie, kým sa neskončí obdobie reštrukturalizácie spoločnosti Areva v roku 2019.

Plán zahŕňal odpredaj činnosti spoločnosti Areva v oblasti reaktorov francúzskej energetickej spoločnosti EDF s ohľadom na preskúmanie plánovanej transakcie Komisiou na základe pravidiel EÚ o kontrole koncentrácií. Komisia v máji 2017 rozhodla, že z transakcie nevyplývajú obavy pre hospodársku súťaž na základe nariadenia o fúziách.

V prípade takýchto komplexných reštrukturalizácií prispievajú nástroje hospodárskej súťaže, ako sú kontroly koncentrácií a štátnej pomoci, k zabezpečeniu, aby trhy naďalej motivovali spoločnosti k efektívnosti a inovatívnosti v prospech domácností a podnikov EÚ.

Komisia ďalej v marci 2017 na základe pravidiel štátnej pomoci schválila podporu Maďarska na výstavbu dvoch nových jadrových reaktorov v Paksi (Paks II)⁵⁵. Nové reaktory nahradia štyri reaktory, ktoré v súčasnosti fungujú v lokalite Paks a ktoré boli postavené v 80. rokoch 20. storočia, a v súčasnosti predstavujú približne 50 % domácej výroby elektrickej energie Maďarska. Na základe zmlúv o EÚ môžu členské štáty voľne určiť svoj energetický mix a môžu sa rozhodnúť pre investície do jadrovej technológie. Úlohou Komisie je zabezpečiť, aby narušenie hospodárskej súťaže na trhu s energiou v dôsledku štátnej podpory bolo obmedzené na minimum. Maďarská vláda sa počas vyšetrovania Komisie zaviazala k značným záväzkom, čo Komisii umožnilo schváliť investície.

Podporovanie konkurencieschopného a efektívneho sektora dopravy

Sektor dopravy predstavuje kľúčový sektor pre európske domácnosti: tovar a služby súvisiace s dopravou sú druhou najväčšou položkou rozpočtu domácností po výdavkoch súvisiacich s bývaním⁵⁶. Konkurenčné ceny za dopravné služby majú priamy význam pre milióny Európanov. Komisia aktívne podporuje dynamickú hospodársku súťaž a rieši narušenia hospodárskej súťaže pri všetkých spôsoboch dopravy.

Sektor leteckej dopravy je v EÚ stále veľmi roztrieštený a potrebu ďalšej konsolidácie potvrdila platobná neschopnosť viacerých leteckých dopravcov EÚ v roku 2017. Komisia v tejto súvislosti preskúmala nadobudnutie určitých aktív spoločnosti Air Berlin spoločnosťami Lufthansa⁵⁷ a easyJet⁵⁸. Ešte keď prebiehalo vyšetrowanie Komisie, Lufthansa zrušila transakciu so spoločnosťou NIKI 13. decembra, čo viedlo k tomu, že spoločnosť NIKI vyhlásila v ten istý deň platobnú neschopnosť⁵⁹. Komisia napokon 21. decembra s podmienkou vhodných nápravných opatrení schválila zvyšnú časť transakcie medzi spoločnosťami Lufthansa a Air Berlin⁶⁰. Za týchto okolností je dôležité, aby výbory veriteľov

⁵⁵ Vec SA.38454 *Možná pomoc pre jadrovú elektrárňu Paks*, rozhodnutie Komisie zo 6. marca 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38454.

⁵⁶ Zdroj: Eurostat Pozri http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Household_consumption_expenditure_-_national_accounts.

⁵⁷ Vec M.8633 *Lufthansa/určité aktíva spoločnosti Air Berlin*. Ďalšie informácie sú dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8633.

⁵⁸ Vec M.8672 *easyJet/určité aktíva spoločnosti Air Berlin*. Ďalšie informácie sú dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_8672.

⁵⁹ Na základe rozhodnutia výboru veriteľov spoločnosti NIKI boli aktíva spoločnosti NIKI v januári 2018 predané jej zakladateľovi Nikimu Laudovi a značka sa zmenila na Laudamotion.

⁶⁰ Vec M.8633 *Lufthansa/určité aktíva spoločnosti Air Berlin*, rozhodnutie Komisie z 21. decembra 2017 podľa článku 6 ods. 1 písm. b) v spojení s článkom 6 ods. 2 nariadenia Rady č. 139/2004 a článkom 57 Dohody

a správcovia nepodcenili riziko, že transakciu nebude možné realizovať z regulačných dôvodov (vrátane pravidiel štátnej pomoci a kontroly koncentrácií). Hoci možný nadobúdateľ spoločnosti v konkurze môže prijať určité prechodné opatrenia na zachovanie jej životaschopnosti, tieto opatrenia musia byť v súlade s nariadením o fúziách.

Trh so železničnou nákladnou dopravou EÚ sa liberalizoval v roku 2007. Komisia odvtedy pracuje na dokončení jednotného trhu so železničnými službami, a to aj zabezpečením nezávislého riadenia železničnej infraštruktúry a podporovania investícií do tratí, ktoré prepájajú členské štáty. V tejto súvislosti je presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ dôležité na zabezpečenie toho, aby regulačné prekážky neboli nahradené protisúťažným správaním dominantných železničných spoločností, čo by EÚ bránilo dosiahnuť jej ciele pre železničnú dopravu.

Komisia uložila litovským železniciam pokutu za obmedzovanie súťaže na trhu so železničnou nákladnou dopravou⁶¹

Vo vyšetrowaní Komisie sa zistilo, že Litovská železničná spoločnosť vo vlastníctve štátu, ktorá je zodpovedná za železničnú infraštruktúru aj železničnú dopravu, svojim konaním obmedzovala hospodársku súťaž na trhu so železničnou nákladnou dopravou, keď rozobrala úsek trate v dĺžke 19 km, ktorý spájal Litvu a Lotyšsko, a tým významnému zákazníkovi Litovských železníc zabránila využívať služby iného prevádzkovateľa železničnej dopravy. Litovské železnice neboli schopné preukázať nijaké objektívne odôvodnenie odstránenia koľají.

Komisia sa rozhodla udeliť Litovským železniciam pokutu vo výške 27,9 milióna EUR za zneužitie svojho dominantného postavenia v oblasti riadenia železničnej infraštruktúry v Litve. Komisia takisto Litovským železniciam prikázala znovu vybudovať trať.

Komisia v júni na základe pravidiel štátnej pomoci schválila pomoc na reštrukturalizáciu pre grécke železničné spoločnosti OSE a TRAINOSE⁶². V prípade opatrení pomoci pre spoločnosti OSE a TRAINOSE Komisia zistila, že sú v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ a zohľadnila najmä ťažkosti, s ktorými sa potýkal grécky sektor železničnej dopravy, a význam dobre fungujúcej železničnej dopravy pre obyvateľov. Opatrenia majú legitímny cieľ zamedziť vážnemu narušeniu gréckeho hospodárstva bez nenáležitého narušenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. Pomoc umožní aj budúcu privatizáciu spoločnosti TRAINOSE, ktorá by mala podporiť otvorenie gréckeho trhu so železničnou dopravou pre konkurenciu a mala by mať pozitívny vplyv na kvalitu dopravných služieb. Komisia prijala takisto rozhodnutie, v ktorom uviedla, že bulharské podporné opatrenia v prospech železničnej spoločnosti vo verejnom vlastníctve BDZ sú v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ⁶³.

Obidve rozhodnutia týkajúce sa spoločností OSE a TRAINOSE a rozhodnutie o bulharských podporných opatreniach v prospech spoločnosti BDZ ukazujú, ako môže kontrola štátnej pomoci pomôcť riešiť otázky týkajúce sa úrovne dlhov niektorých etablovaných železničných

o Európskom hospodárskom priestore, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5402_en.htm.

⁶¹ Vec AT.39813 *Baltic rail*, rozhodnutie Komisie z 2. októbra 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39813.

⁶² Vec SA.32543 *Opatrenia v prospech skupiny OSE* a vec SA.32544 *Reštrukturalizácia gréckej železničnej skupiny – TRAINOSE S.A.*, pozri IP/17/1661 zo 16. júna 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1661_en.htm.

⁶³ Vec SA.31250 *Opatrenia vykonané Bulharskom v prospech spoločnosti BDZ Holding EAD SA, BDZ Passenger EOOD a BDZ Cargo EOOD*, rozhodnutie Komisie zo 16. júna 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_31250.

prevádzkovateľov. Pravidlá štátnej pomoci umožňujú členským štátom pomôcť týmto spoločnostiam, aby sa vyhli vážnym finančným ťažkostiam alebo aby nemuseli značne znížiť stav zamestnancov, pričom uľahčujú prechod na otvorený a konkurenčný trh so železničnou dopravou v prospech spotrebiteľov a takisto daňovníkov.

Presadzovanie práva proti kartelom na podporu konkurencieschopnosti EÚ

Cestná nákladná doprava je významnou súčasťou európskeho sektora dopravy a jej konkurencieschopnosť závisí od cien podvozkov.

Komisia udelila spoločnosti Scania pokutu za účasť v karteli⁶⁴

Komisia uložila spoločnosti Scania v septembri pokutu vo výške 880 miliónov EUR za účasť v karteli na trhu s výrobou stredných podvozkov (s hmotnosťou od 6 do 16 ton) a ťažkých podvozkov (s hmotnosťou nad 16 ton). Komisia dospela v júli 2016 k rozhodnutiu o urovnaní v prípade kartelu v oblasti podvozkov, na ktorom sa podieľali spoločnosti MAN, DAF, Daimler, Iveco a Volvo/Renault⁶⁵. Spoločnosť Scania sa na rozdiel od zvyšných piatich účastníkov rozhodla neurovnať túto vec týkajúcu sa kartelu s Komisiou. Preto sa viedlo vyšetrowanie Komisie proti spoločnosti Scania v rámci bežného postupu vo veci kartelu.

Vo februári⁶⁶ Komisia uložila vo veci, ktorá sa stala prvým kartelovým prípadom v obehovom hospodárstve, pokutu v celkovej výške 68 miliónov EUR štyrom európskym spoločnostiam, ktoré recyklujú vyradené olovené automobilové batérie (Campine, Eco-Bat Technologies, Johnson Controls a Recylex), za to, že sa v období 2009 – 2012 zúčastnili na karteli s cieľom stanoviť nákupné ceny vyradených olovených automobilových batérií v Belgicku, vo Francúzsku, v Nemecku a Holandsku.

Komisia ďalej viedla viaceré vyšetrowania v sektore automobilových dielov a uložila podnikom, ktoré sa zúčastňovali na troch karteloch⁶⁷, celkovú výšku pokút 220 miliónov EUR. Kartely v oblasti automobilových dielov zvyšujú vstupné náklady pre výrobcov automobilov, čo zhoršuje konkurencieschopnosť automobilového sektora a umelo zvyšuje cenu, ktorú platia európski spotrebiteľia, keď si kupujú auto.

Zjednodušené pravidlá pre verejné investície do prístavov a letísk, oblasti kultúry a najvzdialenejších regiónov

Komisia svoju prácu v oblasti kontroly štátnej pomoci zamerala na veľké prípady, ktoré významne ovplyvňujú hospodársku súťaž na jednotnom trhu, z čoho veľmi ťažia spotrebiteľia. V tomto duchu umožnilo všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách⁶⁸ prijaté v roku

⁶⁴ Pozri IP/17/3502 z 27. septembra 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-3502_en.htm.

⁶⁵ Vec AT.39824 *Podvozky*, rozhodnutie Komisie z 19. júla 2016, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39824.

⁶⁶ Vec 40018 *Recyklácia autobatérií*, rozhodnutie Komisie z 8. februára 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40018.

⁶⁷ Veci: AT.4000 *Termálne systémy*, rozhodnutie Komisie z 8. marca 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39960; AT.40013 *Osvetľovacie systémy*, rozhodnutie Komisie z 21. júna 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40013; AT.39881 *Bezpečnostné systémy pre cestujúcich*, rozhodnutie Komisie z 22. novembra 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_39881.

⁶⁸ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014), dostupné na adrese http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.187.01.0001.01.SLK.

2014 ako súčasť iniciatívy modernizácie štátnej pomoci⁶⁹ členským štátom vykonať široký súbor opatrení štátnej pomoci bez predchádzajúceho schválenia Komisiou. Komisia v roku 2017 rozšírila rozsah tohto nariadenia na prístavy a letiská⁷⁰. Zahŕňalo to aj viaceré nové zjednodušenia v iných oblastiach. Komisia napríklad preskúma len väčšie prípady štátnej pomoci s väčšou výškou pomoci pre projekty v oblasti kultúry.

Nové opatrenia štátnej pomoci: Komisia zjednodušuje pravidlá pre verejné investície do prístavov a letísk, oblasti kultúry a najvzdialenejších regiónov

Pokiaľ ide o letiská, členské štáty môžu teraz s plnou právnou istotou a bez predchádzajúcej kontroly zo strany Komisie realizovať verejné investície do regionálnych letísk, ktoré odbavia za rok najviac 3 milióny cestujúcich. Uľahčia sa tým verejné investície do viac ako 420 letísk v celej EÚ (na ktoré pripadá približne 13 % objemu leteckej dopravy). Nariadenie takisto umožňuje orgánom verejnej moci, aby uhrádzali prevádzkové náklady malých letísk, ktoré odbavia za rok najviac 200 000 cestujúcich. Tieto malé letiská predstavujú takmer polovicu všetkých letísk v EÚ, ale menej ako 1 % objemu leteckej dopravy. Nemusia byť vždy také ziskové ako väčšie letiská, ale môžu zohrávať dôležitú úlohu pre prepojenosť regiónu a je nepravdepodobné, žeby ohrozili hospodársku súťaž na jednotnom trhu EÚ.

Pokiaľ ide o prístavy, členské štáty môžu teraz s plnou právnou istotou a bez predchádzajúcej kontroly zo strany Komisie realizovať verejné investície až do výšky 150 miliónov EUR v námorných prístavoch a až do výšky 50 miliónov EUR vo vnútrozemských prístavoch. Zahŕňa to náklady na bagrovanie pod vodou, ktoré určité prístavy musia vynaložiť, aby bola vodná cesta pre lode do doku dostatočne hlboká. Prístavy nemôžu tieto náklady zmeniť z dôvodu svojej geografie bez ohľadu na to, aké efektívne a konkurencieschopné sú.

6. Riešenie narušení hospodárskej súťaže v oblasti zdaňovania a finančného sektora pre spravodlivejší jednotný trh

Dôvera v jednotný trh EÚ závisí od vytvorenia rovnakých podmienok pre spoločnosti, aby mohli súťažiť na základe kvality výrobkov, aj pokiaľ ide o zdaňovanie. Členský štát napríklad nemôže nadnárodným skupinám poskytnúť daňové výhody, ktoré nie sú dostupné pre samostatné spoločnosti (často miestne podniky), lebo tým by sa vážne narušila hospodárska súťaž.

Komisia v októbri 2017 konštatovala, že Luxembursko poskytlo spoločnosti Amazon neoprávnené daňové výhody⁷¹.

Ukončenie selektívnych daňových výhod: rozhodnutie vo veci spoločnosti Amazon

Komisia na základe hĺbkového vyšetrovania, ktoré sa začalo v októbri 2014, vyvodila záver, že záväzným stanoviskom, ktoré Luxembursko vydalo v roku 2003 a predĺžilo v roku 2011, sa znížila daň, ktorú spoločnosť Amazon zaplatila v Luxembursku bez nejakého platného odôvodnenia.

⁶⁹ Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html.

⁷⁰ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1084 zo 14. júna 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 651/2014, pokiaľ ide o pomoc na prístavnú a letiskovú infraštruktúru, stropy vymedzujúce notifikačnú povinnosť pri pomoci na kultúru a zachovanie kultúrneho dedičstva a pri pomoci na športovú a multifunkčnú rekreačnú infraštruktúru, ako aj schémy regionálnej prevádzkovej pomoci pre najvzdialenejšie regióny, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 702/2014 z hľadiska výpočtu oprávnených nákladov (Ú. v. EÚ L 156, 20.6.2017), dostupné na adrese <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1497952641554&uri=CELEX:32017R1084>.

⁷¹ Vec SA.38944 *Údajná pomoc pre spoločnosť Amazon*, rozhodnutie Komisie zo 4. októbra 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_38944.

Závazné stanovisko umožnilo spoločnosti Amazon bez platného ekonomického odôvodnenia presunúť drvivú väčšinu svojich ziskov zo spoločnosti skupiny Amazon, ktorá podlieha zdaňovaniu v Luxembursku (Amazon EÚ), spoločnosti, ktorá nepodlieha dani (Amazon Europe Holding Technologies). Transakcie medzi spoločnosťami v skupine musia byť oceňované spôsobom, ktorý odráža hospodársku realitu. To znamená, že platby medzi dvomi spoločnosťami v rovnakej skupine by mali byť v súlade s dohodami, ku ktorým by došlo v rámci obchodných podmienok medzi nezávislými podnikmi (tzv. princíp nezávislého vzťahu).

Z vyšetrovania Komisie vyplynulo, že výška platieb licenčných poplatkov, ktorá bola potvrdená v záväznom stanovisku, bola nafúknutá a nezohľadňovala hospodársku realitu. V dôsledku toho tieto zisky neboli zdanené. Závazné stanovisko spoločnosti Amazon v skutočnosti umožňovalo vyhnúť sa zdaneniu takmer troch tretín ziskov, ktoré dosiahla zo všetkého predaja v rámci spoločnosti Amazon v EÚ. Komisia na tomto základe vyvodila záver, že záväzné stanovisko poskytlo spoločnosti Amazon selektívnu hospodársku výhodu.

Samostatná spoločnosť, ktorá by mala sídlo takisto v Luxembursku a na ktorú by sa vzťahovali rovnaké vnútroštátne daňové predpisy, by pri rovnakých ziskoch zaplatila štvornásobok daní ako spoločnosť Amazon. Závazné stanovisko teda

spoločnosti Amazon poskytlo konkurenčnú výhodu, ktorá nebola dostupná porovnateľným podnikom a ktorá spôsobila neoprávnenú štátnu pomoc.

Luxembursko musí od spoločnosti Amazon získať späť približne 250 miliónov EUR nezaplatených daní s úrokmi. Táto suma pokrýva osemročné obdobie, počas ktorého sa spoločnosť Amazon pri určovaní svojho záväzku týkajúceho sa dane z príjmu právnických osôb v Luxembursku spoliehala na záväzné stanovisko. Teraz musia luxemburské daňové orgány určiť presnú sumu na základe metódy stanovenej v rozhodnutí Komisie.

Komisia začala 26. októbra hĺbkové vyšetrovanie schémy Spojeného kráľovstva, ktorou sa určité transakcie nadnárodných skupín oslobodzujú od uplatňovania vnútroštátnych predpisov zameraných na vyhýbanie sa daňovým povinnostiam⁷². Skupinová finančná výnimka Spojeného kráľovstva oslobodzuje prerozdelenie príjmu kontrolovanej zahraničnej spoločnosti, ktorý prijala offshore dcérska spoločnosť od inej zahraničnej spoločnosti skupiny. Komisia má v tejto fáze pochybnosti o tom, či je táto výnimka v súlade s celkovým cieľom predpisov Spojeného kráľovstva týkajúcich sa kontrolovaných zahraničných spoločností, a to prerozdeliť príjem, ktorý bol umelo presunutý na offshore dcérske spoločnosti materských spoločností so sídlom v Spojenom kráľovstve, na účely zdanenia opäť do Spojeného kráľovstva. Komisia sa v tejto fáze domnieva, že Spojené kráľovstvo by malo predpisy proti zneužívaniu uplatňovať na všetky spoločnosti, ktoré umelo presmerovávajú príjem vrátane finančného príjmu skupiny, lebo všetky sú v porovnateľnej faktickej a právnej situácii, pokiaľ ide o cieľ tohto opatrenia.

Európska komisia začala 18. decembra hĺbkové vyšetrovanie holandského zdaňovania spoločnosti *Inter IKEA*, jednej z dvoch skupín, ktoré prevádzkujú podnik *IKEA*⁷³. *Inter IKEA Systems*, holandská spoločnosť skupiny *Inter IKEA*, eviduje všetky výnosy

⁷² Prípád štátnej pomoci SA.44896 – Spojené kráľovstvo – *Schéma potenciálnej štátnej pomoci týkajúca sa oslobodenia od dane z príjmov z financovania skupinových spoločností (Group Financing Exemption) v Spojenom kráľovstve*, rozhodnutie Komisie z 26. októbra 2017, list je dostupný na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=1,2,3&case_title=cfc a tlačová správa na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4201_en.htm.

⁷³ Prípád štátnej pomoci SA.46470 – Holandsko – *Možná štátna pomoc v prospech spoločnosti Inter Ikea*, rozhodnutie Komisie z 18. decembra 2017 (dostupné čoskoro). Ďalšie informácie sa uvádzajú v tlačovej správe IP/17/5343 z 18. decembra 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-5343_en.htm.

z franchisingových poplatkov, ktoré platia obchody IKEA na celom svete. Vyšetovanie Komisie sa týka dvoch záväzných stanovísk, ktoré holandské daňové orgány poskytli v rokoch 2006 a 2011 a na základe ktorých sa značne znížili zdaniteľné zisky skupiny Inter IKEA Systems v Holandsku. Komisia sa v tejto fáze domnieva, že zdanenie odsúhlasené v dvoch záväzných stanoviskách mohlo viesť k selektívnej výhode v prospech skupiny Inter IKEA Systems, ktorá nebola dostupná ostatným spoločnostiam, na ktoré sa v Holandsku vzťahovali rovnaké daňové predpisy.

Finančné spoločnosti poskytujú finančné služby v rámci skupiny a ich zisk tvorí odmena za ich finančné činnosti. Táto odmena musí byť v súlade s princípom nezávislého vzťahu. Táto otázka je jednou z kľúčových oblastí Komisie, odkedy začala skúmať postupy členských štátov týkajúce sa záväzných stanovísk. Z pracovného dokumentu zverejneného v rámci tohto preskúmania v júni 2016 vyplynuli obavy, že niektoré záväzné stanoviská pre finančné spoločnosti podporujú veľmi nízke marže a nízke základy dane⁷⁴.

GR pre hospodársku súťaž podporilo Luxembursko a Cyprus v ich úsilí zmeniť daňové predpisy na zamedzenie nenáležitým výhodám pre finančné spoločnosti. Luxembursko zmenilo svoje pravidlá o finančných spoločnostiach na konci roku 2016 prostredníctvom vnútroštátneho administratívneho obežníka⁷⁵. Tieto predpisy nadobudli účinnosť 1. januára 2017. Cyprus podobne prostredníctvom obežníka z 30. júna 2017 zaviedol zmeny vnútroštátnych predpisov, aby boli prísnejšie, pokiaľ ide o zdaňovanie finančných spoločností.

Kontrola koncentrácií na zamedzenie de facto monopolu vo finančnom sektore

Európske hospodárstvo závisí od dobre fungujúcich finančných trhov. To je dôležité nielen pre banky a iné finančné inštitúcie. Je prínosné pre celé hospodárstvo, keď podniky vedia získať peniaze na konkurenčných finančných trhoch.

Komisia v marci 2017 na základe nariadenia o fúziách EÚ zakázala zamýšľanú koncentráciu medzi spoločnosťami Deutsche Börse a London Stock Exchange Group⁷⁶. Zamýšľanou koncentráciou by sa zlúčili činnosti dvoch najväčších európskych prevádzkovateľov burz cenných papierov. Vlastnia burzy cenných papierov v Nemecku, Taliansku a Spojenom kráľovstve, ako aj niektoré z najväčších európskych klíringových ústavov. Záverom vyšetovania Komisie bolo, že koncentráciou by sa vytvoril *de facto* monopol na trhoch pre klíring nástrojov s pevným výnosom.

Klíringové služby v zásade zabezpečujú realizáciu obchodov vykonaných na burzách cenných papierov. Poskytujú ich klíringové ústavy, ktoré sú medzi dvoma obchodnými stranami – predávajúcim a kupujúcim – a preberajú riziko zlyhania každej obchodnej strany voči sebe navzájom. Klíringové ústavy sú teda zásadné pre stabilitu finančných trhov. Zamedzujú dominovému efektu, ak jedna strana zlyhá. Rozhodnutím Komisie sa preto zachová reálna hospodárska súťaž na trhu finančnej infraštruktúry.

⁷⁴ Pracovný dokument GR pre hospodársku súťaž o štátnej pomoci a záväzných stanoviskách, interný pracovný dokument – podklady z fóra o štátnej pomoci na vysokej úrovni z 3. júna 2016, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/working_paper_tax_rulings.pdf.

⁷⁵ Obežník riaditeľa príspevkov, L.I.R. č.°56/1 – 56bis/1 z 27. decembra 2016, dostupné na adrese <http://www.impotsdirects.public.lu/content/dam/acd/fr/legislation/legi16/circulairelir561-56bis1-27122016.pdf>.

⁷⁶ Vec M.7995 *Deutsche Börse/London Stock Exchange Group*, rozhodnutie Komisie z 29. marca 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_7995.

Kontrola štátnej pomoci na ochranu rovnakých podmienok v bankovom sektore

Spotrebiteľia a rovnako aj podniky využívajú finančné služby poskytované bankovým sektorom. Európa potrebuje spoľahlivý bankový systém, ktorý vie dlhodobo podporovať rast, v ktorom banky so zdravými obchodnými modelmi vedia požičiavať spoločnostiam, aby mohli rásť a vytvárať pracovné miesta.

Zmätok na finančných trhoch, ktorý vyvolala finančná kríza v roku 2008, si vyžiadala intervencie vlád na obnovu dôvery vo finančný sektor a zamedzenie systémovej krízy. Komisia uplatňuje pravidlá štátnej pomoci spoločne s pravidlami bankovej únie. V záujme ochrany rovnakých podmienok pri posudzovaní verejnej podpory pre finančný sektor vykonáva Komisia dôkladnú analýzu vplyvu štátnej pomoci na zabezpečenie, aby daňovníci nemuseli prispievať viac, ako je nevyhnutne potrebné, a na riešenie aj nenáležitej hospodárskej súťaže vyplývajúcej z pomoci.

V júni 2017 po rozhodnutí Európskej centrálnej banky, že banky Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca zlyhávajú alebo pravdepodobne zlyhajú, a rozhodnutí Jednotnej rady EÚ pre riešenie krízových situácií, že opatrenie na riešenie krízovej situácie v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií nie je vo verejnom záujme ani jednej z týchto bánk, museli byť obidve banky zlikvidované na základe talianskych vnútroštátnych insolvenčných konaní. Taliansko v tejto súvislosti rozhodlo, že likvidácia týchto bánk má závažný vplyv na reálnu ekonomiku, a rozhodlo sa poskytnúť štátnu podporu pre riadnu likvidáciu.

Komisia po posúdení talianskeho oznámenia na základe pravidiel štátnej pomoci schválila vnútroštátnu podporu na uľahčenie likvidácie a odchodu obidvoch bánk z bankového trhu na základe vnútroštátnych právnych predpisov o platobnej neschopnosti⁷⁷. Mimo rámca na riešenie krízových situácií bánk sa v predpisoch EÚ uvádza možnosť využiť vnútroštátne prostriedky na uľahčenie likvidácie a zmiernenie uvedených hospodárskych účinkov so súhlasom Komisie na základe pravidiel štátnej pomoci. Akcionári bánk Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca boli vytlačení a podriadení veritelia plne prispeli sumou 1,2 miliardy EUR k likvidácii, čo znížilo náklady talianskeho štátu, pričom vkladatelia zostali v plnej miere chránení. Keďže podporené banky neboli umelo udržiavané na živote, ale odišli z trhu, hospodárska súťaž na bankovom trhu zostala zachovaná. Približne 17,8 miliardy EUR (hrubá účtovná hodnota) zlyhaných úverov bolo odstránených z talianskeho bankového systému.

Pravidlá EÚ, najmä smernica o ozdravení a riešení krízových situácií bánk, poskytujú štátu možnosť vložiť dočasne kapitál do solventnej banky bez spôsobenia zlyhania alebo pravdepodobného zlyhania, pokiaľ sú splnené určité kritériá (t.j. tzv. preventívna rekapitalizácia). Komisia v júli podľa pravidiel štátnej pomoci schválila plán Talianska poskytnúť talianskej banke Monte dei Paschi di Siena⁷⁸ preventívnu rekapitalizáciu na základe podrobného plánu reštrukturalizácie. Pomoc na preventívnu rekapitalizáciu sa môže poskytnúť len na prípravu banky na nepravdepodobné kapitálové potreby, ktoré nastanú iba v prípade podstatného zhoršenia hospodárskych podmienok. Reštrukturalizačnými opatreniami sa zabezpečuje, aby banka zostala dlhodobo životaschopná, a obmedzujú sa narušenia hospodárskej súťaže. V súlade s požiadavkami rozdelenia zaťaženia boli akcionári oslabení

⁷⁷ Vec SA.45664 *Riadna likvidácia bánk Banca Popolare di Vicenza a Veneto Banca – pomoc na likvidáciu*, rozhodnutie Komisie z 25. júna 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_45664.

⁷⁸ Vec SA.47677 *Nová pomoc a zmenený plán reštrukturalizácie banky Banca Monte dei Paschi di Siena*, rozhodnutie Komisie zo 4. júla 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47677.

a podriadené dlhopisy držiteľov boli zmenené na vlastný kapitál, čím sa kapitálové potreby znížili o 4,3 miliardy EUR. Banka je ďalej v procese predaja zlyhaných úverov s hrubou účtovnou hodnotou 26,1 miliardy EUR jednotke zaoberajúcej sa sekuritizáciou.

Komisia v októbri 2017 na základe pravidiel štátnej pomoci schválila portugalskú pomoc na predaj banky Novo Banco⁷⁹, čo je preklenovacia banka, ktorú Portugalsko vytvorilo v roku 2014 v rámci riešenia krízovej situácie banky Banco Espirito Santo⁸⁰. Schválenie pomoci bolo založené na životaschopnosti predávaného subjektu zabezpečenej plánom, ktorý navrhol kupujúci a ktorý obsahoval aj opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže.

7. Spájanie síl pre kultúru d'alekosiahlej hospodárskej súťaže

Ako sa svetové trhy ďalej integrujú a čoraz viac spoločností sa spolieha na globálne hodnotové reťazce, orgány na ochranu hospodárskej súťaže sa viac ako kedykoľvek predtým musia dohodnúť na spoločných normách a postupoch. Účinné presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže závisí v rastúcej miere od spolupráce s ostatnými orgánmi presadzovania. Keď obchodné postupy spoločnosti poškodzujú hospodársku súťaž v rôznych krajinách a na rôznych kontinentoch, spravodlivé a rovnaké trhové podmienky možno obnoviť, len ak budú orgány presadzovania konať ako jeden tím.

Komisia je na čele medzinárodnej spolupráce v oblasti hospodárskej súťaže na mnohostrannej aj na dvojstrannej úrovni. Komisia bola v roku 2001 jedným zo zakladajúcich členov Medzinárodnej siete pre hospodársku súťaž, ktorá má teraz viac ako 130 členov. Komisia je takisto aktívna na všetkých medzinárodných fórach, ktoré sa venujú hospodárskej súťaži, vrátane OECD, UNCTAD, WTO a Svetovej banky.

Na dvojstrannej úrovni vedie Komisia rokovania o dohodách o voľnom obchode s cieľom začleniť do týchto dohôd ustanovenia o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci. Komisia v roku 2017 pokračovala v rokovaní s Mexikom, úniou Mercosur a Indonéziou a začala rokovania s Čile a Azerbajdžanom. Komisia sa navyše angažuje v rôznych činnostiach spolupráce s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže vo viacerých tretích krajinách na základe dohôd alebo memoránd o porozumení. V júni 2017 podpísala Komisia memorandum o porozumení s čínskou národnou komisiou pre rozvoj a reformy, aby začala dialóg o kontrole štátnej pomoci⁸¹. Okrem toho Komisia prerokúva so Švajčiarskom dohodu o inštitucionálnej spolupráci.

Rozhodnutia jednej krajiny poskytnúť dotáciu spoločnosti, ktorá pôsobí globálne, môžu ovplyvniť hospodársku súťaž inde. Tento nový dialóg o spolupráci v oblasti štátnej pomoci podporí vzájomný záujem EÚ a Číny a spoločnú prácu na presadenie spravodlivej globálnej hospodárskej súťaže. Dialóg umožní vymieňať si s Čínou skúsenosti EÚ pri presadzovaní kontroly štátnej pomoci. Využije sa aj na získanie lepších poznatkov o vykonávaní novoprijatého preskúmania spravodlivej hospodárskej súťaže v Číne, ktorého cieľom je zabrániť tomu, aby verejné politiky narúšali a obmedzovali hospodársku súťaž, a pritom zachovať spravodlivú hospodársku súťaž na trhu a podporovať zjednotený trh.

⁷⁹ Vec SA.49275 *Predaj banky Novo Banco s ďalšou pomocou v rámci riešenia krízovej situácie banky Banco Espirito Santo, S.A. v roku 2014*, rozhodnutie Komisie z 11. októbra 2017, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_49275.

⁸⁰ Vec SA.39250 *Monitorovanie banky Banco Espirito Santo*, rozhodnutie Komisie z 3. augusta 2014, dostupné na adrese http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_39250.

⁸¹ Pozri IP/17/1520 z 2. júna 2017, dostupné na adrese http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1520_en.htm.

Táto oblasť činností je súčasťou širšej stratégie Komisie zameranej na podporu kultúry globálnej hospodárskej súťaže, ako aj na presadzovanie globálnych rovnakých podmienok, keď spoločnosti budú môcť súťažiť na základe kvality výrobkov. Komisia sa na tento účel usiluje vytvoriť hybnú silu vo Svetovej obchodnej organizácii na dosiahnutie globálnych rovnakých podmienok pre dotácie. Okrem toho sa angažuje v sektorových iniciatívach na riešenie dotácií v medzinárodnom kontexte, ako napríklad pre oceľ (Svetové fórum skupiny G20 o prebytku výrobných kapacít ocele), pre polovodiče (usmernenie o regionálnej pomoci pre polovodičový priemysel) a pre stavbu lodí (OECD). Komisia ďalej vytvorila osobitné fórum s členskými štátmi EÚ na zvýšenie informovanosti o medzinárodných dotačných politikách a na výmenu názorov o prebiehajúcom vývoji na mnohostrannej a dvojstrannej úrovni, ako aj o dotáciách poskytovaných tretími krajinami.

Zachovanie pravidelného a konštruktívneho dialógu medzi inštitúciami

Európsky parlament, Rada, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov sú kľúčoví partneri Komisie pri jej úsilí o objasnenie významu politiky hospodárskej súťaže európskym občanom a zainteresovaným stranám.

V roku 2017 si komisárka Vestagerová vymenila názory s rôznymi výbormi v Parlamente: s Výborom pre hospodárske a menové veci, Výborom pre regionálny rozvoj a Výborom pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka.

Parlament, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, prijal uznesenie o výročnej správe Komisie o politike hospodárskej súťaže. Komisia víta potvrdenie Parlamentu, že je potrebná spoľahlivá politika hospodárskej súťaže na zachovanie integrity vnútorného trhu a že hospodárska súťaž posilňuje občanov tým, že im poskytuje konkurenčné ceny a výber inováčných tovarov a služieb na trhu. Komisia bude v tomto duchu pokračovať vo svojom boji proti protiprávnym kartelom a zneužívaniu dominantných trhových postavení spoločnosťami a preskúmať koncentrácie a štátnu pomoc na našom vnútornom trhu, aby sa zamedzilo oslabeniu alebo narušeniam hospodárskej súťaže.

Komisia víta angažovanosť Parlamentu v boji proti daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam. Kontrola štátnej pomoci sa preukázala ako efektívna v boji proti selektívnym daňovým výhodám pre nadnárodné spoločnosti. Komisia v roku 2017 ďalej prijímala významné opatrenia v tejto oblasti⁸² a systematicky analyzuje dôkazy o závažných stanoviskách zo všetkých členských štátov. V máji zverejnili investigatívni novinári tzv. Paradise Papers, ktoré obsahujú informácie o zdaňovaní rôznych spoločností. Komisia posúdi tieto informácie, keď budú dostupné, na overenie, či odhaľujú nejaké nové skutočnosti o možnej štátnej pomoci pre tieto spoločnosti.

Komisia víta podporu Parlamentu pre svoje opatrenie presadzovania práva v súvislosti s tzv. službou Google Shopping a inými iniciatívami v digitálnej ekonomike. Komisia na základe svojho odvetvového prieskumu elektronického obchodu začala vyšetrovania s cieľom posúdiť, či určité predajné praktiky neobmedzujú online prístup spotrebiteľov k tovarom a službám za konkurenčné ceny v iných členských štátoch. Vyšetrenia zahŕňajú spotrebnú elektroniku, videohry a hotelové ubytovanie. Komisia posudzuje aj význam údajov, algoritmov a iných prvkov digitálnej ekonomiky pri presadzovaní hospodárskej súťaže.

Ako Komisia už predtým zdôraznila, naďalej bude zohrávať kľúčovú úlohu pri kontrole štátnej pomoci vo finančnom sektore na zabezpečenie toho, aby bola pomoc poskytovaná

⁸² Podrobné informácie sa uvádzajú v kapitole 2 tejto správy.

bankám minimálna a aby sa prijímali primerané opatrenia na obnovu životaschopnosti bánk a minimalizáciu narušení hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Komisia sa stotožňuje s cieľom Parlamentu postupne znížiť štátnu pomoc vo finančnom sektore a je pripravená vysvetľovať svoje konanie v tejto oblasti.

Komisia nesie zodpovednosť za presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže EÚ spoločne s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré prijímajú 85 % rozhodnutí založených na antitrustových pravidlách EÚ. Komisia víta podporu Parlamentu aj Rady pre svoj návrh smernice na zabezpečenie toho, aby vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže mohli účinne presadzovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ. Komisia prijala návrh 22. marca a obidve inštitúcie dosahujú veľmi dobrý pokrok pri prijímaní navrhutej smernice v rámci súčasného mandátu Parlamentu.

Komisia uznáva význam, ktorý Parlament aj Rada prikladajú účinnej hospodárskej súťaži v potravinovom reťazci. Komisia v roku 2017 schválila dve koncentrácie v agro-chemickom sektore, ale len za striktných podmienok, že dôležité podniky a aktíva sa predali novým kupujúcim s cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodári a spotrebiteľia mohli naďalej ťažiť z hospodárskej súťaže, ktorá prináša prijateľné ceny a inovácie pre prípravky na ochranu rastlín. Komisia v novembri poslala oznámenie námietok spoločnosti AB InBev týkajúce sa obmedzení paralelných dovozov jej pív do Belgicka. Spoluzákonodarcovia sa v roku 2017 rozhodli zmeniť uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže na sektor poľnohospodárstva zmenou nariadenia o spoločnej organizácii trhov s poľnohospodárskymi výrobkami v rámci takzvaného súhrnného nariadenia. Zmenami, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2018, sa zaviedla výslovná výnimka z hospodárskej súťaže okrem iného pre plánovanie výroby a zmluvné rokovania (spoločný predaj členských výrobcov cez organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov) uznávaných organizácií výrobcov alebo združení organizácií výrobcov vo všetkých poľnohospodárskych sektoroch za stanovených podmienok. Komisia si všimla tieto zmeny, ktoré zákonodarcovia vykonali v súvislosti s pravidlami hospodárskej súťaže v poľnohospodárstve. Komisia v priloženom vyhlásení vyjadrila obavu, že niektoré z nových ustanovení v prospech organizácií výrobcov môžu ohroziť životaschopnosť a blahobyt malých poľnohospodárov a záujem spotrebiteľov a môžu viesť k právnej a procesnej neistote. Komisia alebo vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže možno budú musieť zasiahnuť, ak napríklad organizácia výrobcov, ktorá zahŕňa veľký podiel trhu, chce obmedziť slobodu konania svojich členov.

Komisia takisto aktívne spolupracuje s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov. Komisia si v júli vymenila názory s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, najmä o presadzovaní pravidiel štátnej pomoci v daňovej oblasti a o iných rozhodnutiach, ktoré zaujímajú výbor. Komisia je výboru vďačná za podporu modernizácie kontroly štátnej pomoci a väčšej transparentnosti verejných výdavkov v celej EÚ. Komisárka Vestagerová 1. decembra diskutovala o vplyve hospodárskej súťaže v našich regiónoch v rozprave v pléna Výboru regiónov. Výbor vyjadril veľkú podporu presadzovania hospodárskej súťaže v celom hospodárstve a rozšíreného všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách pre štátnu pomoc a zopakoval význam služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.

Podpora pre Osobitnú skupinu pre prípravu a vedenie rokovaní so Spojeným kráľovstvom podľa článku 50 ZEÚ

Komisia po oznámení Spojeného kráľovstva podľa článku 50 ZEÚ začala pripravovať vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž podporuje Osobitnú skupinu Komisie pre prípravu a vedenie rokovaní so Spojeným

kráľovstvom podľa článku 50 ZEÚ (TF50) s ohľadom na nástroje v jej portfóliu (fúzie, antitrust a štátna pomoc) v rámci rokovaní, pokiaľ ide o dohodu o vystúpení a dohodu upravujúcu budúci vzťah so Spojeným kráľovstvom. Ako uviedla Európska rada, každá budúca obchodná dohoda by mala zabezpečiť rovnaké podmienky, najmä pokiaľ ide o hospodársku súťaž a štátnu pomoc.